

ΝΟΥΜΑΞ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Δ'

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 28 του Μάη 1906

ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οικονόμου αριθ 4 | ΑΡΙΘ. 200

ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΝΟ ΦΥΛΛΟ:

ΜΙΧ. ΛΥΚΙΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ. Ένα ανέκδοτο πεζό ποίημα του Τουρκκέιερ.
 Α. Π. Διώξιμο παντού.
 ΑΡΤΩ ΠΡΟΓΓΑ. Οι έλιές.
 ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ. Η πολιτεία της Πανσελήνου.
 Ε. Δ. Α. Κορφάκινα γράμματα.
 ΣΠΗΛΙΟΣ ΑΝΘΙΑΣ. Θεσσαλικά δηγήματα— Η άσπρη γωνιά
 ΘΕΑΤΗΣ. Ο Ίφεν και το έργο του.
 ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ. Το Κοχίλι.
 Α. ΣΙΓΑΝΟΣ. Καλοκαιριάτικα θέατρα.
 ΠΑΥΛΟΣ ΑΡΤΕΜΗΣ. Το τραγούδι του πόνου.
 ΒΑΡΒΑΡΟΔΙΚΗΣ. Ένας διαγωνισμός.
 ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Ν. Ζαχαρίου. Δελμούζος. Άγα θούλης.
 Δ. Π. Τ. Φαινόμενα και Πράματα (Έθνική κωμωδία— «Νίκη» της Καθαρεύουσας— Αδιόχτοντες— Σκουζές και Μπουνιούρης— Ο πολυλογάς Βουλευτής— Η ρεζιλιά της «Δαϊκής»)
 ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ—ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΔΟ-ΜΑΔΙΑΤΙΚΟ.—ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ.

ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΚΑΡΕΣΚΟ

Ο ΗΡΩΑΣ ΜΟΥ

Άγριο τόν θέλω και περήφανο
 γιομάτον τόλμη περισσή,
 μ'ασβεστη φλόγα μέσ' τ'ά μάτια του
 δλους στη γή να προκαλεί
 να μην μπορεί κανείς στο διάβα του,
 δπιος κι αν είναι, βασιλιάς,
 να σταματήσει την όρμή του
 και για την κόρη της καρδιάς
 στο άσπρο χέρι το σπαθί του
 να λαμπυρίζει τρομερά.

Στην κάθε μάχη από τ'ά χείλια του
 λόγια τρανά θέλω να βγαίνουν
 δια στάγερν τα παράπονα
 γροικιοῦνται εκείνων που πεθαίνουν.
 Ο όχτρος του θέλω να ναι αδιάκοπα
 δμιος μάφτον στη λεβεντιά
 κι από μιά νίκη πιο μεγάλη
 να ρηθεί σέμένα κι δλος χαρά
 να ξαναπεί το στόμα πάλι
 πώς μάγαπάει παντοτινά.

Να γρικώ θέλω μέσ' στο στόμα του
 το μουγκρητό καρδιάς τρανής,

να τρέμ' ή γις στο κάθε βήμα του
 δια γυρίζει νικητής.

Σαν κυματίζουνε τ'ά φλάμπουρα
 στον όχτρονε τρομαχτικά
 να φέρνουνε πάντα τη φρίκη
 μά σα γυρίζει να ξεχνά
 κάθε του δόξα, κάθε λύπη
 και μένα πάντα ναγαπά.

ΝΙΚΟΣ Α. ΖΑΧΑΡΙΟΥ

ΔΙΩΞΙΜΟ ΠΑΝΤΟΥ

Λέγαμε στο περασμένο φύλλο πως με το κεφάλι πούχουν οι κυβερνήτες μας κ' έμεις μαζί τους θα καταστήσουμε σαν τους Όθραλους δίχως πατρίδα, σκορπισμένοι δώ κ' εκεί σε πολύ μεγαλύτερο παρά τώρα βαθμό.

Στή σύγκριση αυτή με τους Όθραλους ανάγκη να δώσουμε σήμερα πειότερο τράτος, αφού έτσι το θέλουν τ'ά πράματα. Η δέν είναι πράματα και πράματα που φωνάζουνε το διώξιμο τάκατάπαυτα που μας γίνεται στη Ρουμανία και το νομοσκέδιο με την τετραδιπλη κ' εξαδιπλη για τους Έλληνες φορολογία, που μας κλείνει κατάμουτρα και μιά και καλή τις πάρτες εκείνης της χώρας; Λοιπόν να που κερδίζουμε κι άλλο μοιασίδι κοινό με τους Όθραλους, το διώξιμο. Τώρα κ' ύστερα, αφού έγινε ή καλή αρχή, δέν είναι παράξενο να μας έχουν από κλώτσο κι από μπάτσο όπου κι αν πατήσουμε το πόδι μας—μά τί λέω, αφού μας γίνεται κι όλας αυτή ή περιποίηση όπου τώρα βρισκόμαστε—ούτε και να μας ξεβγάζουν με βρισιές απ' τ'ά σύνορά του ό καθένος. Μας διώχνει σήμερα ή Ρουμανία. Θα μας διώξη μεθαύριο ή Άμερική, όταν βαρθεθεί τους Ρωμαίικους καυγάδες και τοΡωμαίικο φιλότιμο και τη λουστροπλημύρα, όταν βαρθεθεί τους Cheese-bread και Day-go και dirty Greeks— να χαιρούμαστε τ'ά πρόνομια—και την παρ' άλλη θα μας διώξει ή Άφρική.

Πρόοδο κ' εξέλιξη. Άς αφήσουμε όμως τ'ά μελλούμενα και το διώξιμο απ' τις μακρινές αυτές χώρες κι ως δούμε α δέ μας διώχνει ό ίδιος ό τόπος μας τώρα με την παραλυσία του έλεεινού αυτού κράτους; κι α δέ μας διώχνουν κ' οι γύρω μας υπόδουλες ελληνικές χώρες με την πολιτική μας και με τ'ά φώτα τ'ά Μιστριώτικα που τους στέλνουμε.

*

Στις γύρω μας ελληνικές χώρες πούναι κάτω απ' τον Τούρκο οι πιο κακομοιριασμένοι να το ξέρετε πως είναι οι Ρωμιοί. Οι εξαίρέσεις, κάποια μέρη που για διάφορους λόγους βρίσκονται σε πιο υπο-

φερτή κατάσταση, πολύ λίγες. Κι όσο τηνέ κουτσουρεύουν την Τουρκία οι χριστιανικώτατες της Ευρώπης κυβερνήσεις χωρίς να λογαριάζουν τί γίνονται οι αποδέλοιποι υπήκοοί της, τόσο το φορτίο βαρύτερα πέφτει στον ώμο τ'ω δικώνος μας που κ' εγώ δέν ξέρω που θα καταστήσουν. Γιατί και να φύγουν, μουντζα, και να καθήσουν, τύφλα. Κι αρχισαν κιόλας να φεύγουν με το σωρό από μερικά μέρη. Μά ό λόγος γι αυτούς που κάθονται, που δέν είναι λίγοι, μά άλάκαιρα εκατομμύρια. Έξω από τους μετρημένους πλούσιους, που κι αυτοί κρατούνε τη θέση τους, μοιράζοντας όσα βγαίνουν με τους αγάδες, οι άλλοι, είτε γεωργοί είναι είτε μικροτεχνίτες και μικροέμποροι, φέρονται, ως μεταχειριστώ τη φράση, στο λάδι τους χωρίς να έχουν την παραμικρή έλπίδα πως θ'έρθει κανείς να τους γλυτώση. Κι αν είναι πολίτες Έλληνες πιο χειρότερα. Γιατί αυτοί έξον που είναι ίσα κ' ίσα στα κοινά βάσανα με τους ραγιαδες, αν τύχει και μπλέξουν σε καμμιά υπόθεση, ξεμπλέκουν πολύ δυσκολότερα παρά οι άλλοι, κι αν τύχει και βρεθεί—και πολύ εύκολα βρίσκεται—πρόφαση, φορολογιούνται πιο τσουχτερά. Τη θέση των πολιτών έλλήνων τηνέ δείχνει πολύ καθαρά μιά στατιστική πουχε σήμερα ή «Άκρόπολη». Φυλακισμένοι ραγιαδες 11000, έλληνες 4700. Λογαριάτε τώρα πόσοι είναι οι ραγιαδες και πόσοι Έλληνες πολίτες βρίσκονται στην Τουρκία, για να βρήτε την αναλογία και τη θέση των λεύτερων (!) έλλήνων.

Άς αναφέρω και κάτι άλλο πούχω πρόχειρο. Ξέρω έναν πολίτη Έλληνα που κάποιος δικαιοκτής βακουφιών ήθελε να του ράη καμιά πενηνταριά χιλιάδες γρόσια και που τηλεγράφησε γι αυτό στον ίδιο το Σουλτάνο, πως ό τάδες υπάλληλός του είναι κλέφτης χωρίς να λάβη ούτε από το φιλόλαο (!!!) ούτε απ' άλλοι πουθενά καμιά απάντηση. Ο ίδιος μιάν άλλη φορά είχε δικη με κάποιον τρανό πάλι Τούρκο κ' είχε ζητήσει και τη συντροπή του Έλληνα Γενικού Πρόξενου εκείνης της περιφέρειας. Μά του κύριου Πρόξενου ή δράση όλη στάθηκε να κάνη τ'ά πράσα λάχανα. Άφου μίλησε κ' έκανε κ' έδειξε, στο τέλος ειπε του ανθρώπου μας πως μπορεί να τονε συμβιβάση με τον Τούρκο, γιατί ό Πασάς του τόπου (όπου ήταν οι αντίδικοι) είναι πολύ φίλος του—να τονε συμβιβάση, δηλ. να παρατήση ό Ρωμιός το δικιο του, για να ναι πάλι φίλος του Τούρκου. Και τό κηυκήθηκε ό κύριος Πρόξενος πως ό Πασάς ήταν πολύ φίλος του, ξέρετε γιατί; Γιατί, όταν πήγε μιά μέρα στο μέρος αυτό, τον υποδέχτηκε ό Πασάς με παράτες, δηλ. τούβαλε δυό άλογα μπρός και δυό άλογα πίσω. Με τ'άλογα τούτα ίκανοποιήθηκε το ρωμαίικο φιλότιμο και τέλειωσε κ' ή δουλειά του Προξένου μας.

Και τ'ά παραδείγματ' αυτά δέν είναι τίποτα.

Μικρούλια 'ναι τὰ δύστυχα, κατὰ τὸ στίχο τοῦ Πάλλη. Γιατὶ τὸ κακὸ εἶναι γενικὸ, γιατί αὐτὴ 'ναι ἡ συστηματικὰ πολιτικὴ τῆς Τούρκικης διοικήσεως, καὶ τῶν Τούρκικων δικαστηρίων, νάφαιρουν ἀπ' τοὺς Ρωμίους—ραγιαδες ἢ ψευτολεύτερος— καὶ νὰ τοὺς βγάζουν τὴν ψυχὴν, γιὰ νὰ δυναμώσουν τοὺς δικούς των.

*

Τῶν ἄλλων ἐθνῶν οἱ κοινότητες στὴν Τουρκία μπορεῖ κάπου κάπου νάβαι καὶ πιὸ φτωχὲς ἀπὸ μᾶς, ὅπως οἱ Ὀθραῖοι σὲ μερικὰ μέρη, μὰ γιὰ πολλοὺς καὶ διάφορους λόγους δὲν ὑποφέρνουν οὔτε τὰ μισὰ ἀπ' ὅσα ὑποφέρνουν ἡμεῖς. Κ' ὕστερ' ἄς λέμε κιόλας δίχως νὰ ντρεπούμαστε πὺς εἴμαστε ἢ προνομιοῦχα στὴν Ἀνατολὴ φυλὴ καὶ τὸ ἔθνος τὸ πιὸ προοδευτικὸ. Βρὲ δὲν ἀφίνετε τίς ζευζικιὲς αὐτές, κακομοίρηδες; Γιὰ τί πράμα μποροῦμε νὰ καμαρώσουμε τὴν ἑαυτὸ μᾶς, δὲ μὴν λέτε; Γιατὶ αἰτία πού δὲν προκόβουμε δὲν εἶναι τῶν Τούρκων ἢ καταπίεση ἢ ἐξαιρετικὴ σ' ἑμᾶς, αὐτὴ 'ναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς κακομοιριᾶς μᾶς καὶ ἀκόμη πειότερο θὰ μᾶς βαρύνει ὅσο ἡμεῖς παίρνουμε τὴν κάτου βόλτα. Κ' οἱ Ὀθραῖοι ἀκόμη καλύτεροί μᾶς εἶναι τώρα, ἀφοῦ ζοῦν καὶ βασιλεύουν στὴν Τουρκία— ἄς πᾶν νὰ τοὺς διώχουν ἀπ' ἄλλου—μὲ τὴ ζηλευτὴ ὁμόνοιᾶ τους, ἂν καὶ στὸ σύνολο εἶναι πολὺ φτωχότεροί μᾶς. Ἡ ἔνωση τοὺς δίνει δύναμη. Ἀκόμη καὶ γεωργικὰ Σκολεῖα ἔχουν οἱ Ὀθραῖοι στὴν Ἀνατολὴ καὶ ἐπαγγελματικὰ καὶ δὲν ξέρω τί ἄλλα. Πού εἶναι τὰ δικὰ μᾶς, ἐξὸν τῆς Σάμος τὸ ἐπαγγελματικὸ; Καὶ τᾶλλα τους τὰ κοινὰ σκολεῖα, ἂν ὄχι τίποτις ἄλλα, ἀλλὰ τοῦλάχιστο δίνουν στὰ Ὀθραῖοπαιδὰ μερικὲς γνώσεις πού τοὺς χρειάζονται γιὰ νὰ ψευτοζήσουν ἔστω, ἄς μὴν ποῦγε γιὰ νὰ καλοζήσουν. Κι ὅτι εἶναι ὅπως τὸ λέω δείχεται ἀπ' τὸ ὅτι ὄχι λίγα Ἑλληνόπουλα πηγαίνουν σ' Ὀθραῖτικὰ σκολεῖα κατώτερα ἀπ' τὰ Ἑλληνικὰ πού τέλειωσαν, γιὰ νὰ μάθουν μερικὰ πράματα πού μὲ τὸ κερὶ νὰ ψάχνουν, δὲν τὰ βρίσκουν στὰ δικὰ μᾶς. Γιατὶ τὰναθεματισμένα τὰ δικὰ μᾶς τὰ σκολεῖα τί δίνουν στὰ Ἑλληνόπουλα; Ὅχι μόνο δὲ δίνουν τίποτα, παρὰ καὶ ἀφαιροῦν πολὺ, μὰ πάρα πολὺ, ἀπ' τὴ φυσικὴ τῶν παιδιῶν μᾶς ἐξυπνάδα καὶ ἰκανότητα γιὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς. Κι ἄς μὴ μὴν παρατηρήσει κανεὶς πὺς αὐτὸ γίνεται παντοῦ, οἱ σπουδασμένοι θεωρητικὰ νέοι νὰ μὴν πιτυχαίνουν στὴ δουλειὰ ὅσο κείνοι πού ἀπὸ μικροὶ μπαίνουν στὴν πραγματικὴ ζωὴ. Δὲν πρόκειτ' ἰδῶ γιὰ μεγάλες σπουδές— πού ξέρουμε καὶ σ' αὐτές τὴν προκοπὴ μᾶς καὶ πού τὸ πειότερο εἶν' ἄχρηστες γιὰ τίς πρώτες μᾶς ἀνάγκες τῆς ζωῆς— πρόκειτ' ἰδῶ γιὰ τὰ δημοτικὰ σκολεῖα καὶ τὰ λίγο ἀνώτερα τους, τί δουλειὰ κάνουν τὰ δικὰ μᾶς καὶ τί δουλειὰ κάνουν τὰ ξένα.

Ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά οἱ Ἀρμένιοι εἶν' ἐκείνοι πούχουν τὸν παρὰ στὴν τσίπη, ὄχι βέβαια ἐπειδὴς γεννήθηκαν φασκιωμένοι μὲ λεφτά. Κ' οἱ ἴδιοι πάλι, Ὀθραῖοι καὶ Ἀρμένιοι, μὲ λογῆς λογῆς, Ἑυρωπαϊοὺς βαστοῦνε ὅλο τὸ μεγάλο ἐμπόριο ἀφίνοντας καὶ λίγα ψίχουλα γιὰ μᾶς. Φαίνεται γι' αὐτὴ δὲ ὅλη μᾶς τὴν προκοπὴν, τὴν τόσο μεγάλην σ' ὅλα, θὰ παίρνουν παρὰ στὸ Σουλτάνο μερικοὶ Ἑλληνες ὑπουργοὶ καὶ πρωθυπουργοί. Βέβαια, εἴμασ' ἡμεῖς τὸ ἐκπολιτιστικὸ στοιχεῖο μὲς' στὸ κράτος τοῦ Ἑχουμε, λέει, καὶ τὰ προνόμια τῆς Ἑκκλησίας μᾶς καὶ εἴμαστε γεροὶ ἀπὸ τίς πλάτες. Αὐτὰ τὰ περίφημα προνόμια πού κάθε λίγο μᾶς χτυποῦνε τίς καμπάνες οἱ δικοὶ μᾶς ἀπ' τὴν Πόλιν πὺς κιντυνεύουν, ἄ δὲν εἶμαι γελασμένοι, δὲ χρησιμεύουν σὲ τίποτις ἄλλο παρὰ νὰ παχαίνουν τοὺς παπαδες καὶ νὰ κρατοῦνε ὑπόδουλη σ' αὐτοὺς τὴν ἐκπαίδεψιν. Σκεφτῆτε πιά, ἂν εἶν' ἔτσι, τί λαμπρὰ προνόμια πού τᾶχουμε! Νὰ

μὴ μᾶς τὰβασκάνουν! Κι ἀλήθεια εἶναι προνόμιο καὶ αὐτὸ γιὰ μᾶς, νὰ βλέπεις λόγου χάριν ἐκεῖ κάπου στὴ Μικρὰ Ἀσία, ἀπ' τὴ μιὰ νὰ σκοτώνουν οἱ Τουρκοκρητικοὶ, κάμποσες μέρες στὴ γραμμὴ, ἀπὸ ἑνα-δύο Ρωμίους χωρὶς ὁ χαριτωμένος προνομιοῦχος Μητροπολίτης νάνοίξει γιὰ διαμαρτύρηση τὸ στοματάκι του, καὶ ἀπ' τὴν ἄλλη νὰ βλέπεις τὸ σβέρχο καὶ αὐτοῦ καὶ τῶν τῶσων ἄλλων παχειῶν συναδέσφων του νὰ χοντραίνει ὁλοένα.

*

Σ' αὐτὴ τὴ θέση βρίσκονται τὰδέρφια μᾶς ἕνα γῦρο. Ἄν ἡ Ἑλλάδα εἶτανε κράτος τῆς προκοπῆς δὲ θάταν ἔτσι τὰ πράματα, γιατί ἡ δύναμὴ τῆς καὶ ἡ ἐπιστήμη τῆς καὶ οἱ τέχνες τῆς καὶ ὁ πλοῦτος τῆς καὶ τὸ νόμα τῆς τὸ καλὸ θάχαν καὶ ἐκεῖ τὸν ἀντίχτυπό τους καὶ ἀκόμη καὶ τὰ μέρη πού τώρα μᾶς ἀμφισβητοῦνε ἄλλοι θὰ τᾶχε ἀπὸ καιρὸ καταχτημένα ἢ Ἑλλάδα προτοῦ νὰ δουλέψει στρατὸς γι' αὐτὸ καὶ ἀνταρτικὰ σώματα. Μὰ τώρα; Τώρα ὅπως εἶναι καταντημένη καὶ ἡ ἀνεξάρτητη ἀκόμη αὐτὴ γωνιά διώχεται καὶ σκορπίζει τὰ παιδιά τῆς καὶ, ὅπως γράφτηκε κάπου, κάνει ἐξαγωγή ἀπ' ἀνθρώπους, ἐνῶ ἡ Βουργαρία ἐξάγει χτήνη. Καὶ βρίσκονται δυστυχῶς καὶ ἄνθρωποι μεταξὺ μᾶς νὰ τὸ συζητοῦν τὸ πρᾶμ' αὐτὸ, ἂν κάνει καλὸ στὴν Ἑλλάδα ἢ κακὸ ἢ μετανάστευση. Στέλνουνε, λέει, τόσα χρήματα ἰδῶ-πέρα καὶ πλουταίνει ὁ τόπος καὶ τὸ κάτω κάτω δὲ, τὴ λησμονοῦνε οἱ πειότεροι τὴν πατρίδα, παρὰ γυρίζουνε πάλι πίσω ὕστερ' ἀπὸ καιρὸ. Κ' ἐγὼ λέω, γιὰ τοὺς πειότερους τοῦλάχιστο, κάλλια νὰ μὴ γυρίζουν πίσω, γιατί σὰ φεύγουν ἀπὸ δῶ τραβοῦνε μαζί τους καὶ τὰ νεῦρα τῆς φυλῆς καὶ γυρίζοντας κουβαλοῦνε στὴ ράχη τῆ Σύφιλη καὶ τῆ Φθίση καὶ λογῆς λογῆς ἄλλες πληγές. Τὰ παθιασμένα κορμιά κάλλια νὰ ξεχοῦνε τὴν πατρίδα. Φτάνει πού φεύγοντας τὴν ἐρημώνουν τὴν Ἑλλάδα. Σ' αὐτὸ τὸ κακὸ ἄς μὴ προσθέτουν ἄλλο χειρότερο μὲ τὸν ἐρχομὸ τους.

Διώξιμο λοιπὸν καὶ ρήμαγμα καὶ μέσα καὶ ἔξω. Αὐτὴ 'ναι ἡ κατάστασή μᾶς. Κατάσταση πού πολὺ στραβὰ θένε μερικοὶ νεραουλιασμένοι νὰ τὴν συγκρίνουν μὲ τίς παλιὲς ἀποικίες. Σὰ νὰ ἐκμεταλλευθήκαμε καὶ τὸ τελευταῖο πιτραδάκι καὶ ἐπειδὴς πλημμυρήσαμε πιά καὶ δὲ χωροῦμε, στέλνουμε ἀποικίες! Χαριτωμένες ἀλήθεια ἀποικίες σὰν ἀπὸ βώδια φορτωμένα σὲ κάτι παλιοβάπορα. Τέτοιες ἀποικίες μπορεῖ νὰ στέλνει μονάχα ἡ ἀβδερτωσύνη μᾶς, ἡ ἀτιμία μᾶς, ἡ ἀμυαλιά μᾶς. Μερικὲς κοινότητες π' ἀνθοῦνε, στὴν Αἴγυπτο ἢ στὴν Ἑυρώπη, δὲ σημαίνουν τίποτα μὲς' στὴ γενικὴ σαπίλα. Κεφάλι πρέπει νὰλλάξουμε, ἄ δὲ μᾶς ἀρέσει ἡ κατάστασις αὐτὴ. Νὰ λέμε μονάχα πὺς φταῖνε ὅλοι μᾶς, πού καὶ αὐτὸ δὲν τὸ λέγαμε πρὶν λίγα χρόνια, δὲ φελάει τίποτα, ὅσο ἐσὺ, κύριε ὑπουργέ καὶ ἐσὺ κύριε βουλευτὴ καὶ δημοσιογράφε καὶ δάσκαλε καὶ δικηγόρε καὶ γιατρὲ καὶ ἀξιωματικὴ καὶ ἐσεῖς πού φοράτε τὰ φαρδομάνικα, ἐνῶ λέτε πὺς φταῖτε, ξακολοῦθατε νάσαστε οἱ ἴδιοι καὶ οὔτε ζητᾶτε νὰ μελετήστε τὰ γιατρικὰ πού θὰ μᾶς γιατρέψουν καὶ καθέναν χωριστὰ καὶ ὅλους μαζί, μόνο σὰς φτάνουνε, γιὰ νὰ χορτάστε καὶ νὰ ξεχάστε ὕστερα, μερικὰ κολοκυθόλογα πεταμένα στὸ χαρτί καὶ στὸν ἀγέρα. Κεφάλι πρέπει νὰλλάξουμε. Κι ὅσα κεφάλια δὲν ἀλλάζουμε θένε σπάσιμο καὶ χρεὶς μᾶς νὰ τὰ σπάσουμε ἢ τοῦλάχιστο νὰ τὰναγκάσουμε νὰ φροντίζον μόνον γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους καὶ γιὰ κανέναν ἄλλον.

Καλὴ μᾶς φώτιση

22. 5. 1906.

Α. Π.

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

Einem Freund aus Juhentagen

1.

Παρακαλῶ σας σύγνερα βουβὰ βουβὰ διαβῆτε καὶ πάρτε πέρα τὴ βουή καὶ τὸ βαρὺ σας ἤτικιο, κάπου τρομάζει μιὰ ξανθὴ καὶ κλαίει μοναχουλα καὶ εἶμαι μακριὰ τῆς—κοίμησε γλυκὴ μου ἀποσπερίτη τὸ λούλουδο πού σᾶρχσα μὲ τὴ δροσιὰ τοῦ Μάη καὶ στάλαξέ του στὴν ψυχὴ σταλιά σταλιά τὸ μέλι· παρακαλῶ σας σύγνερα βουβὰ βουβὰ διαβῆτε καὶ πάρτε πέρα τὴ βουή καὶ τὸ βαρὺ σας ἤτικιο...

2.

— Καρδιά

γερὴ καρδιά
νᾶχης διαβάτη
πού πᾶς στὰ ξένα·
μαῦρε! τί κλαίς;
μιὰν ἀγκαλιά
φτωχὴ γιὰ σένα
ὀλόδροσο βασταίε τὸν μπάτη
τὸν μπάτη τῆς ἀλημονιᾶς;
Καρδιά
γερὴ καρδιά
νᾶχης διαβάτη
πού πᾶς στὰ ξένα—
βαλασοποῦ! λάλησε
καὶ χάθηκε στὰ νέφη...
... ἰνήρυχος ὁ οὐρανὸς σὰν τᾶφος
στὸν ἄλατον ἄκεανὸ
γιὰ τὴν αἰωνιότητα
θλιμμένα λόγια λέει.
Στὴν ἐρημὴ ἀχρογιαλιά
φτωχὸς διαβάτης
γονίτισεν ὀλότρεμος
καὶ δίσταει καὶ κλαίει.

1904 ΔΕΛΜΟΥΖΟΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΧΙΕΣΙΝΗ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΝΗ ΡΟΥΣΣΙΑ

ΕΝΑ ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΠΕΖΟ ΠΟΙΗΜΑ
ΤΟΥ ΤΟΥΡΓΚΕΝΙΕΦ

Ὁ γνωστὸς χρονογράφος τῆς ἐπαναστατημένης Ρουσίας, ὁ «Στεπνιακ» (Ἄ. Κραβτσίνσκη) στὸ πολύκροτο βιβλίον του «Ἡ Ὑπόγεια Ρουσία», γράφει κάπου: «Οἱ δίκαιες τῶ Ρούσσω παναστατώνες πού γινόντουσαν στὰ 1877 καὶ 1878 εἶτανε συγχρόνως καὶ ἀπθέσες τους. Ἡ Ρουσσικὴ Κυβέρνησις θέλοντας νὰ μιμηθεῖ τὴ Γαλλία τῆς Δεύτερης Ἀυτοκρατορίας, πούξερε νὰ παίξει τόσο καλὰ μὲ τὸ «Κόκκινο Φάντασμα», ἀποφάσισε νὰ γίνῃ ἡ πρώτη μεγάλη δίκη—πού ὀνομαστῆκε ἡ δίκη τῶν 50—μὲ ἀνοιχτὲς τίς πόρτες, δηλ. μπροστὰ στὸν κόσμον.» Ἡ Κυβέρνησις ἔλπιζε πὺς ὁ κόσμος, σὰ μαθεῖ τίς λεπτομέρειες τῆς συνωμοσίας, θὰ τρομάξει καὶ θάφθει καταμέρος τίς φιλελεύτερες ιδέες, πηγαίνοντας μὲ τὸ μέρος τῶν Ἀρχῶν. Μὰ ὁ λογαριασμὸς τῆς βγῆκε κάλπικος. Κ' ἐκεῖνοι ἀκόμη πού δὲν πολυαγαποῦσαν τοὺς παναστατες, τὰ χάσανε μὲ τὴ γληγοράδα πού στελνόντουσαν οἱ φτωχοὶ στὴν αὐτοθυσία τους.

—Νὰ καὶ ἄλλοις ἀγίοι! ἔλεγε ὅποιος ἔτυχε νὰ βρεθεῖ σ' ἐκείνη τὴν περίφημη δίκη.

Τὰ ἴδια πάνου κάτου εἶπανε γιὰ τοὺς γενναίους ἐκείνους ἀγωνιστὲς τῆς Ἀλήθειας καὶ τῆς Ἰδέας, ὅλοι σχεδὸν οἱ Ρούσοι συγγραφεῖδες κείνης τῆς ἐπο-

* Στὴ Ρουσία ὅλες οἱ δίκαιες τῶν πολιτικῶν ἐγκλημάτων γίνονται μυστικά, δηλ. μὲ μόνον τὸ δικαστήριον (δίχως ἐνόρκους), τὸ δικηγόρο καὶ ἕνα συγγενὴ τοῦ κατηγορούμενου.